

”All min fortbildning sker där”. Ämnesinnehåll i Facebookgrupper för svensklärare

I en pågående studie av lärares professionsutveckling på sociala medier (VR DNR 2015:01979) beskriver svensklärare hur Facebookgrupper fungerar som en resurs för fortbildning och ämnesfördjupning. Vilket svenskämne är det då som framträder i dessa grupper och hur ser lärarnas kunskapsutbyte ut?

Studien bygger på inlägg och kommentarer i tre stora grupper med över 2 000 medlemmar i varje, samt 26 intervjuer. Med hjälp av Shulmans PCK-ramverk (Shulman 1987) har vi kunnat visa att lärarna framförallt fokuserar på ämnesdidaktisk kunskap, som kan omsättas i den egna undervisningspraktiken (Randahl m.fl. 2017). Vi har liknat interaktionen i dessa Facebookgrupper vid en ”helpdesk”, där lärare framförallt erbjuder varandra tips på undervisningsupplägg och undervisningsmaterial och ställer frågor som i mycket hög utsträckning får svar på kort tid (Randahl uu). Facebookgrupperna som vi studerar tycks fungera väl som lärandegemenskaper (Stoll m.fl. 2006) på så sätt att deltagarna tar ett delat ansvar för utvecklingen av skolans svenskundervisning. Detta samarbete beskrivs i en lärarintervju som ”Sharing is caring”.

Analysen av vilket svenskämne som framträder i de tre grupperna görs på olika nivåer (jfr. Folkeryd & af Geijerstam 2013). På en makronivå analyseras innehållet i relation till Malmgrens tre ämneskonceptioner (Malmgren 1996). Vidare används Ivaničs diskursanalytiska ramverk (Ivanič 2004) jämte bearbetningar av detta (t.ex. Larsson 2018) för att undersöka vilka föreställningar om literacy som lärarna konstruerar.

Preliminära resultat visar att det svenskämne som i första hand framträder är ett färdighetsämne, där själva formen för exempelvis en skrivuppgift eller en muntlig redovisning är överordnad innehållet. I andra hand framträder ett erfarenhetspedagogiskt ämne, där betydelsen av igenkänning i litteraturval framhålls jämte skrivuppgifter som knyter an till elevernas egna erfarenheter. I sista hand framträder ett bildningsämne (jfr Gustafsson 2013). Vi ser också ett svenskämne som i hög utsträckning handlar om att på olika sätt mäta elevers kunskaper.

Referenser

Folkeryd, W. J. & af Geijerstam, Å. (2013). Ämnesinnehåll i en digital undervisningsvärld. Exemplet svenska i lektion.se. I: *Literacy i læringskontekster*. Oslo: Cappelen Damm AS, s. 212–224.

Gustafsson, I. (2013). *www.lektion.se - din kollega på nätet: en studie av lektionsförslag för skrivundervisning i skolämnet svenska*. Licentiatavhandling Umeå: Umeå universitet.

Ivanič, R. (2004). Discourses of Writing and Learning to Write. *Language and Education*, 18(3), 220–245.

Larsson, M. (2018). *Resultatet av ett prov. Svensklärare om washbackeffekter av nationellt läsförståelseprov på gymnasiet*. Karlstad: Karlstad universitet.

Malmgren, L-G. (1996). *Svenskundervisning i grundskolan. 2.*, [aktualiserade] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Randahl, A. (uu). Språkhandlingar i professionella lärandegemenskaper på Facebook.

Randahl, A., Olin-Scheller, C., van Bommel, J. & Liljekvist, Y. (2017). Svensklärare på sociala medier. En ämnesdidaktisk analys av tre svensklärargrupper på Facebook. I: Tolfte nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning, Karlstad 24-25 nov, 2016 (2017). *Tolfte nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning: textkulturer: Karlstad 24-25 november 2016*. Karlstad: Centrum för språk- och litteraturredidaktik vid Karlstads universitet, s. 259–276.

Shulman, L. S. (1987). Knowledge and Teaching. Foundations of the New Reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1–21.

Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., & Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of educational change*, 7(4), 221–258.

Kontaktuppgifter

Christina Olin-Scheller, professor vid institutionen för pedagogiska studier, Karlstads Universitet.

christina.olin-scheller@kau.se tel. 054 700 1689

Ann-Christin Randahl, lektor vid institutionen för svenska språket, Göteborgs Universitet.

ann-christin.randahl@svenska.gu.se mobil 0703-316675